

De tovenaar Debuut van Lila Azam Zanganeh

'In Nabokovs wereld is niets verboden'

Lila Azam Zanganeh schreef een boek vol passie over Vladimir Nabokov. 'Mijn boek is een krankzinnig liefdesverhaal.'

Wie nooit iets van Vladimir Nabokov heeft gelezen, zit goed deze zomer: zijn werk wordt prima leverbaar gehouden, in het Engels en in het Nederlands (door uitgeverij De Bezige Bij). Bovendien schreef Lila Azam Zanganeh een enthousiasmerend boek over de Russisch-Amerikaanse schrijver: *De tovenaar. Nabokov en het geluk*. Een boek dat de laatste twijfelaars over de streep lijkt te willen trekken.

Lila Azam Zanganeh (1976) is jong en mooi. Ze is geboren in Parijs en van Iraanse afkomst. Ze woont en werkt in New York. Ze is slim en belezen en ze schrijft en praat met passie over haar grote literaire liefde, Vladimir Nabokov (1899-1977).

Het woord passie is natuurlijk het lastigste woord in het voorafgaande. Passie kan al gauw iets leegs, hysterisch, modieus en vermoeiends worden.

En soms is Lila Azam Zanganeh (een naam zo mooi dat je hem de hele tijd voluit wil schrijven) inderdaad een tikkeltje vermoeiend. Vrijwel voortdurend kijkt ze je intens aan en dan begint ze weer over de schoonheid van het werk van Nabokov. Dat heeft iets simpels.

Maar die ongecompliceerdheid is misschien ook wel verfrissend. Bovendien blijkt al snel dat ze veel heeft gelezen en dat ze dat nogal intensief heeft gedaan.

Al gauw heeft ze het over de geconcentreerde en creatieve lezer. Dat is de lezer die Nabokov verdient, vindt ze. Het is een lezer die oog heeft voor al de kleine wonderen die Nabokov overal in zijn werk heeft gestopt en verstoppt. "Het lezen van Nabokov," legt ze uit, "zorgt ervoor dat je ook als je niet leest, beter gaat kijken."

"Overal zie je dan schoonheid. De hele dag neem ik mooie dingen in me op. Het is allemaal prachtig!"

Het is duidelijk: dit is een blije lezer. In haar boek *De tovenaar. Nabokov en het geluk* slaat ze diezelfde enthousiaste toon aan: 'Zien, onophoudelijk zien: bewustzijn vergaren. Vervolgens trachten, bij elke wending, de elementen ervan te registreren en te hercombineren. In de kern is dit wat de Nabokoviaanse roman te bieden heeft: een oproep aan wie het ook maar betreft om de ene na de andere foton van het vluchtige leven vast te leggen.'

In haar opgewekte boek brengt ze enige tragiek aan door te beginnen met de dood van Nabokov. Maar ook dat is relatief. "Net als Nabokov wil ik me niets aantrekken van de voortschrijdende tijd. Ik wil de tijd opheffen. Daarom spring ik in mijn boek ook heen en weer."

"Mijn boek begon aanvankelijk als een kleine hommage aan de schrijver. Maar meer en meer kropen er fictionele elementen in. Mijn boek bevat geen boodschap, het is een *mad love story*. Er staat ook een hoofdstuk in waarin ik Nabokov interview. Het was een gecompliceerde man. Ik denk dat hij heel aardig was. Excentriek, provocatief soms, maar heel warm. Net als veel werk van Nabokov is mijn boek een krankzinnig liefdesverhaal."

Ze kijkt even naar buiten en zegt dan: "Neem bijvoorbeeld *Lolita*, waarin de liefde van een man van achter in de dertig wordt beschreven voor een meisje van twaalf." En daar is die gepassioneerde blik weer.

Haar favoriete roman van Nabokov is trouwens *Ada*. "Dat is ook een ongelooflijk liefdesverhaal. Daar pakt hij een ander taboe aan: incest. Niets is in de wereld van Nabokov verboden, er zijn geen obstakels. In *Lolita* zit een prachtige passage waarin Humbert Humbert in zijn auto ongestraft tegen het verkeer in rijdt. Dát is Nabokov."

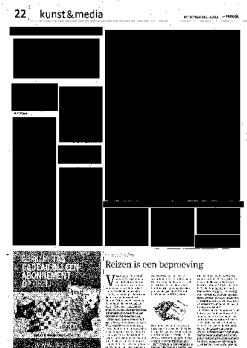
Heel even zwijgt ze, maar dan gaat ze al snel weer verder: "*Ada* gaat niet alleen over incest, maar ook over het stilzetten van de tijd. Kijk, ik heb het er in het zevende hoofdstuk over: geluk tegen de klok in. De dood is verschrikkelijk en kán ge-

woonweg niet het einde zijn." Ze heeft haar boek opgepakt.

Lila Azam Zanganeh bladert graag en snel door haar eigen boek. Ze vindt de Nederlandse uitgave er overigens lelijk uitzien. Soit. Genietend kijkt ze op uit het boek. "Nabokov was echt de allergrootste."

Lila Azam Zanganeh: De tovenaar. Nabokov en het geluk, vertaald door Maarten Polman, Contact, € 24,95.

'Hij zorgt ervoor dat je ook als je niet leest, beter gaat kijken'

Lila Azam Zanganeh: 'Net als Vladimir Nabokov wil ik me niets aantrekken van de voortschrijdende tijd.' FOTO JAN VAN BREDA